

СТАНОВИЩЕ

по конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент”
в професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието
(образование и грижа в ранна детска възраст)

Кандидат: **ас. д-р Аксения Бориславова Тилева**

Тракийски университет – Стара Загора

Изготвил становището: **проф. д-р Любомира Симеонова Попова**

ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“

1. Данни за конкурса

За участие в обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент”, в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието (образование и грижа в ранна детска възраст), обявен в ДВ бр. 41/03.06.2022 г., се е явил един кандидат - ас. д-р Аксения Бориславова Тилева.

Документите, удостоверяващи професионалната подготовка на кандидата са коректно представени, съобразно изискванията на действащата нормативна уредба. Д-р Тилева е изпълнила минималните национални изисквания, съгласно ЗРАСРБ и допълнителните изисквания, определени в Правилника за РАС на Тракийски университет – Стара Загора. Конкурсът е обезпечен с необходимата академична натовареност и наукометрични изисквания, с общ брой **697 точки** по всички показатели (при необходими 400).

2. Данни за кандидата

Аксения Тилева е магистър по Предучилищна педагогика на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“. Доктор е по Управление на образование от 2020 г. със защитена дисертация на тема „Оценка на педагогическите и дигиталните компетенции на учителите от детските градини“.

В професионален план има богат опит като директор на ДГ „Мечо Пух“ – град Казанлък, народен представител, външен инспектор към НИО - София и асистент в Педагогически факултет на Тракийски университет - Стара Загора. Участва активно и ръководи редица регионални и международни образователни проекти.

Притежава сертификати за участие в редица обучения и е носител на

престижното почетно отличие „Неофит Рилски“ на МОН за дългогодишна, цялостна високопрофесионална трудова дейност в системата на предучилищното и училищното образование за 2017 г.

Извод: От представената в професионалната биография информация става ясно, че ас. д-р Тилева притежава сериозен опит в теорията и практиката на образованието, който очертава професионалния ѝ профил на учител, директор, инспектор, преподавател, изследовател, отдаден на преподавателска, научноизследователска и проектна дейност.

3. Публикации по конкурса

Публикациите, които кандидатът представя за участието си в конкурса са: самостоятелна монография - хабилитационен труд; публикувана монография на базата на защитен дисертационен труд за присъждане на ОНС „Доктор“; 15 статии (3 от които в съавторство), публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране или публикувани в редактирани колективни токове. Предложените публикации тематично могат да се обособяват в три групи: Управление на образователната среда в детската градина; подобряване на образователната среда чрез работа по проекти; оценка на труда на учителите в детската градина.

Основният **хабилитационен труд** „Управление на ефективна образователна среда в детската градина“, 2022 г. обстойно разглежда влиянието на образователната среда върху развитието на децата от детските градини. В изложението задълбочено се представят управленски подходи, чрез които се конструира развиваща, подкрепяща, приобщаваща, безопасна, мултикултурна и интерактивна образователна среда. Специално внимание се отделя на управленските решения за максимална ефективност чрез дейности и подходи, ориентирани към постигане на институционалните цели.

Адмираiram изводите, до които достига в монографичното си изследване д-р Тилева, а именно необходимост от ясни критерии и оценъчна система за ефективност на образователната среда в детските градини. Научнообосновани са препоръките за разработване на рамка за качество, механизъм за контрол и синхронизиране на политиките и стандартите за грижа и образование в детските градини.

Монографията „Оценяване и самооценяване на учителите от детските градини“, 2022 г. е публикувана на базата на защитен дисертационен труд. По

своята същност представлява обогатен вариант на дисертацията с включени механизми и инструменти за самооценка на труда учителите от детските градини. Разработена и предложена е карта за самооценка на педагогическите и дигиталните компетенции на учителите от детските градини като управленски подход, свързан с оптимизиране качеството на образованието.

В статиите, посветени на **управление на образователната среда в детската градина** се дискутират редица актуални за съвремието ни теми. Специално внимание се отделя на оптимизиране функционалните задължения на помощник – възпитателите, с цел ефективно използване на този човешки ресурс за повишаване качеството на образователния процес.

Публикациите, в чиито фокус е **подобряването на образователната среда чрез работа по проекти**, представят успешни проекти, реализирани от кандидата и добри практики, които могат да се мултиплицират в други образователни институции. Тилева подчертава тяхното значимо място за насърчаване на европейските ценности и подобряване на межкултурното развитие на децата. В други статии се подчертава отговорността на родителите и на детските заведения, важноста на подкрепата на местните власти за провеждане на редовни физически занимания на децата на възраст от 1 до 6 години. [В този контекст е изведена необходимостта от специални програми за физическа активност в този ранен период.

Научните публикации, свързани с **оценка на труда на учителите в детската градина** („Педагогика“, 2021г. кн. 3) разглеждат: нормативните подходи за реализиране на обективна и развиваща оценка на учителите; представят се възможности за осъществяване на достоверна и компетентна оценка на образователната среда чрез инструментите на инспектирането на детските градини и атестирането на учителите.

Извод: Представените научни публикации са многоаспектно повлияни от дългогодишната практика на кандидата като директор, преподавател, инспектор и участник в редица образователни проекти. Публикациите на ас. д-р Тилева притежават висока научноизследователска стойност и са значим фактор както в професионалното ѝ развитие, така и в обогатяването на научните изследвания в областта на образованието и грижата в ранна детска възраст.

4. Оценка на приносите на представената научна продукция

В представените от д-р Аксения Тилева публикации личи вътрешно

единство с основния монографичен труд. Високо оценявам монографията, която се явява логично обобщение на дългогодишната ѝ научноизследователска дейност. Приемам коректно формулираните приноси, обособени в три научни области, с научно-теоретичен характер и с практико-приложен характер. Същевременно искам да открия:

- С научна значимост е задълбоченият анализ в хабилитационния труд на динамичните процеси в последните години в предучилищното образование и дефинирането на параметрите на образованието и грижата в ранна детска възраст и предучилищното образование.

- С разумен прагматизъм са предложените насоки за оптимизиране функционалните задължения на помощник-възпитателите, с цел ефективно използване на този човешки ресурс чрез мотивационна и квалификационна дейност. В тази връзка е предложен компетентностен профил на помощник-възпитател в детската градина с насоки за квалификация.

- Иновативността на автора проличава в интерпретацията на традиционни и иновативни концепции за образованието и грижата в ранна детска възраст. Новаторски подход представлява и идеята за включване на децата в доброволчески инициативи с оглед формиране на гражданско съзнание, добродетели и отговорно гражданско поведение.

- Адмиравам предложените подходи за управление на различни дейности, за повишаване ефективността на образователната среда, насочени към всички нейни елементи – деца, учители, родители, помощник-възпитатели, физическа среда, директор на детска градина.

- Справката с цитиранията сочи, че Тилева е разпознаваема в научните среди. Цитиранията в монографии са две, а в статии на списания с научно рецензиране са осем.

В обобщение: Оценявам високо приносите на научна продукция на ас. Тилева, те притежават научно-приложна стойност. Представената справка е оформена коректно, отговаря на реалните постижения и е релевантна на изследователските ѝ активност през годините.

5. Преподавателска дейност

Ас. д-р Тилева разработва учебни програми и лекционни курсове, съгласно актуални учебни планове. Преподава по Предучилищна педагогика; Въведение в специалността; Допълнителни дейности в детската градина;

Разработване и управление на образователни проекти; Управление на предучилищното образование; Педагогика на словесно-изпълнителското изкуство.

Извод: Кандидатът се отличава с изключителна ангажираност с редица дисциплини в различни програми. Д-р Тилева е изключително ангажирана като преподавател с подчертан принос в утвърждаване на специалностите на Педагогически факултет при Тракийски университет – Стара Загора.

6. Въпрос:

Мотивирани ли са учителите и директорите в системата на предучилищното образование да повишават дигиталните си компетенции с оглед динамичните промени в съвременната образователна среда. Какви са пречките и предизвикателствата при реализирането на този процес?

7. Заключение

Прегледът на документите и анализът на научната продукция на д-р Тилева води до обобщението, че в нейната дейност хармонично се съчетават задълбочени научни интереси, целенасочени научно-приложни изследвания, активна работа в научноизследователски проекти, успешна изява на научни форуми и учебно-преподавателска дейност.

В тази връзка убедено и категорично заявявам пред уважаемото Научно жури своята **положителна оценка** за ас. д-р Аксения Бориславова Тилева за заемане на академичната длъжност „доцент” в област на висше образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.1. Теория и управление на образованието (образование и грижа в ранна детска възраст).

04.10.2022 г.

В. Търново

Изготвил становището.....:.....

/проф. д-р Любомира Попова/